

TRƯỜNG NGUYỄN Y. 20
Nơi này là trường cũ ngày 19
Lịch sử của trường này rất lâu đời
Môn học phải có tên trước
Đào - quán, Tôn-sơn và
Số tiếp lời rao
Số đường Lagrandière, số 73
Giấy phép số: 696.
SAIGON

ĐUỐC NHÀ NAM

Tình hình chính trị bên Ấn-độ

(K. M. PANIKKAR)

Tình hình chính trị bên Ấn-độ hiện giờ, vẫn chưa biến động? Chắc là vì các Chính-đảng bên đó đang liên hiệp với nhau để nay mai lại quyết chiến một phen nữa. Nhưng hiện nay thời Ấn-độ yên ổn. Vì phong trào « Bất cộng-tác » thất bại, và Gandhi, bộ việc chính trị đi tù, để một nơi, nên phái quốc gia cũng ngã lòng. Trong khoảng ba năm nay Ấn-độ vì công việc hư hỏng nên cũng nghiêng ngả, nhưng một vài phần tử trong quốc gia đang rục-rịch muốn quyết liệt một lần nữa.

Ba nguyên nhân sau này có ảnh hưởng đến tình hình Ấn-độ:

Một là phong trào Cách-Mạng Trung-Hoa đã làm nao động cả toàn thế giới. Vấn đề chính trị bên Ấn-độ sang Thượng-hải để bảo thủ quyền lợi cho Đế quốc Anh-Cát-Li, đã chứng tỏ rõ cho các chính-đảng bên Ấn-độ điều sau này: là các đảng tạo bên Ấn-độ đều chung một quyền lợi: đều ham muốn hai chữ Tự-Dô, như nhau cả. Nên chỉ, các đảng phái đều đồng-thanh phần kháng việc cử binh lính Ấn-độ sang Trung-Hoa Cuộc Hội-Nghị Toàn-quốc lại kịch liệt hơn, vì đã phát một đợt « Hồng-thập-ty » sang Trung-Hoa, để giúp quân Quốc-dân-Đảng. Dân Ấn-độ rất chú ý đến cuộc chiến đấu bên Trung-Hoa. Việc Quốc-Chân đắc thắng bọn quân phiệt mạn Bắc, đã kích thích lòng dân Ấn-độ, nay mai phải khởi loạn nữa.

Điều thứ hai không phải là không quan hệ: ấy là việc Phật Giáo và Hồi-giáo, liên-hiệp cùng nhau. Hai năm về trước, hai phái xung đột với nhau luôn luôn, nên cuộc quốc gia vận-dòng phải trở lại. Thực sự, thời vận-dòng khấn cấp chính là việc Phật Giáo và Hồi-Giáo gần-dịch nhau. Vừa rồi ở miền Bắc Ấn-độ, có xảy ra những cuộc biến loạn, hai bên đều tấn hại rất nhiều, nên mới nghĩ-khĩ thân-áo lẫn nhau lại gần-tắng. Sự xung-đột đó do chính-trị và tôn-giáo mà sinh ra. Phái Hồi-giáo sợ phái Phật-Giáo nay mai sẽ chiếm cứ cả chính-quyền. Còn như Phật-giáo lại nghĩ Hồi-Giáo, không thành thực với phái quốc gia và thù ghét là vì có giao-thiệp thân thiết với chính phủ quân phiệt bên Ấn-độ, nên mới có sự xung-đột đó.

Nói tóm lại, cái trọng điểm của chính-trị nay đã thiên về tôn-giáo. Sau hội « bất cộng tác » chính trị bên Ấn-độ chỉ là một việc âm mưu, ở trong tay một bọn quý-quyết. Lòng dân vì chủ nghĩa Gandhi thất bại, vẫn còn chán nản. Nhưng dân dân, các thế lực xưa sẽ chính-dồn lại, nên kinh tế thêm vững vàng, dân chúng thêm lực lượng. Phong trào tá khuyển độ này đã xuất hiện, rồi mà chính trị bên Ấn-độ tất phải xoay cả về, phong trào đó, mới có hiệu quả hay.

Quốc gia vận động, năm vừa rồi, chỉ có một mục đích là hòa hiệp hai phái lại một. Công việc nay đã châu đáo rồi. Hai bên mới liên hiệp với nhau ở thành Bombay, nên phong trào quốc gia lại tiến lên được một bước. Tại bên này bằng lòng bỏ cách bầu cử riêng nhau phái Hồi-giáo sẽ được dự vào chính phủ, như phái Phật-giáo. Các chức viên trong Nghị-việc, sẽ được bầu cử như nhau. Hai bên đều được tự-do đi truyền bá, và kết nạp.

Sự hòa hiệp đó sẽ hệ trọng đến tiền đồ phong trào quốc gia.

Điều thứ ba là hạng bình dân bên Ấn-độ nay đã giác ngộ. Ý tưởng về dân quyền, sâu vào óc dân Ấn-độ, vì Ấn-độ là một nước công nghệ phát đạt, đứng vào hàng thứ tám trong thế-giới. Hàng vô-sân kể có 20 triệu công nhân. Đám lao-dộng làm những công việc quan hệ đã tổ chức thành từng « đoàn thể ». Họ càng ngày càng đứng vào việc chính trị trong nước. Trong một vài năm nữa, nhờ đám lao động đó, phong trào quốc gia sẽ khuynh hướng về tả-giữa.

Một việc mới nữa, là đám dân vô-sân đã có cảm tưởng về giai-cấp. Số thợ bị liệt vào hạng « cùng đinh » (Inouchables) tính ra là 50 triệu. Từ xưa đến nay họ vẫn bị hành hạ như là nô lệ. Chương trình của phái « bất cộng-tác » rất chú trọng đến việc giải phóng hạng lao động, và đã định những phương-pháp cần thiết đến việc đó rồi. Công-độc ông Gandhi đối với vấn đề ấy chính là đã dạy cho dân chúng ba chữ « bất phục-tùng ». Ở phía Nam Ấn-độ những hạng bị ức hiếp, như có tay thủ-linh Madhavan, nên đã tổ-chức một cuộc vận-dòng tá khuyển rất mạnh; hiện nay họ đã được hoàn toàn giải phóng. Ý tưởng giai cấp một ngày một phát đạt, nên có cái ảnh-hưởng rất mạnh đến chính trị bên Ấn-độ sau này.

Nói tóm lại, cái trọng điểm của chính-trị nay đã thiên về tôn-giáo. Sau hội « bất cộng tác » chính trị bên Ấn-độ chỉ là một việc âm mưu, ở trong tay một bọn quý-quyết. Lòng dân vì chủ nghĩa Gandhi thất bại, vẫn còn chán nản. Nhưng dân dân, các thế lực xưa sẽ chính-dồn lại, nên kinh tế thêm vững vàng, dân chúng thêm lực lượng. Phong trào tá khuyển độ này đã xuất hiện, rồi mà chính trị bên Ấn-độ tất phải xoay cả về, phong trào đó, mới có hiệu quả hay.

(Nguyên văn bằng tiếng Anh) Dịch giả N.

ÔNG J. L. NEHRU Tổng thư ký ban trị sự kỳ Ấn-độ toàn quốc hội nghị năm nay

ĐÔNG-DƯƠNG THỜI-SỰ THÈ NÀO GỌI LÀ QUỐC-GIA?

SAIGON

Lễ đại viên đá thờ nhứt đê cát nhà thượng Trần-trình-Trạch

Hôm sáng thứ tư 20-12-28 tại miếu đất rộng lớn của thành phố, nơi đường Champagne, gần trường Dus Ogua, có cát một cái rạp bằng lá, treo cờ kết bông rực rỡ, để làm lễ đại viên đá thờ nhứt. Từ 8 giờ trở đi, xe hơi và xe kẹt đến đầu trước của rạp nhiều lắm. Có quan Toàn-quyền Robin, quan Thống-Đ. B. B. de la Brosse, cũng các quan Tây Nam và các nhà đại nghị chủ cũng phong sự của các nhà báo đến dự lễ. Kỳ này nhiều bài báo, nên báo không tiện đăng bài kỹ thuật.

Anh chị ở chợ Bến-Thành

Bà tánh than phiền rằng ở ngoài chợ Bến-thành có nhiều « anh chị » ở không, theo máy sòng cơ bạc, tụ tập để đâm chém nhau. Có người lại ở lâu quần chúng quanh chợ để đợi bạn hàng đi bán sớ mà ghen ghét ốp bức con gái đàn bà, làm nhiều điều tội hại lắm. Mà trong mấy người ấy, có một người mập, hay bêu áo thành lộ.

vàng làm đầu Họ còn có câu tiêu dao bà mà ... Đám bà than phiền, sự này làm, xin máy chủ llib gát chọn đười đười bạn này ra xa chợ.

Xin nhán máy người ấy, nên tập tánh lương thiện, biế thượng người đồng một máu. dùng ánh lung láng ánh mà bình người Annam, còn hơn là lợi người Annam.

CHOLON Linh Annam chém nhau

Tối chửa nhứt, lối 10 giờ, ba người lính Annam vẩy chém một người đội Annam gần cái vườn của quan Tổng-đốc Phương. Chém phía sau ót 9, mười dao rất nặng, chỉ đầu gần là chết.

Lối 11 giờ khuya, người ta chờ thấy vô nhà thương chực-rẫy cho quan thầy khám xét. Ở tại chỗ thấy đội Dương-vân-Tiết chết, có cái dao của lính Annam thừng đùng. Ông có chắc rằng lính Annam giết thầy đội Tiết. Hai mươi hai người lính pháo thủ Annam đã bị bắt giam để tra hỏi. Trong số ấy chỉ cầm lại tên Châu-vân-Sao 25 tuổi, Lưu-vân-Giáp và

Nguyễn-vân-Giáp lính mũn khóa 15 ngày rồi.

Nghề nói Châu-vân-Sao ghen Dương-vân-Tiết lấy vợ mình nên rủ hai người kia giết thầy đội Tiết. Mộ đường tra vấn thì biết rằng Châu-vân-Sao bị 15 ngày tù, thầy đội Tiết thừa dịp ép uống vợ Sao là thị-Mai mà lấy. Nay sáng 15 ngày tù, về nhà nghe lại, tức giận nên sau mới giết thầy đội.

BIÊNHOÀ Quân nào sẽ lên thơ?

Tôi gửi thơ về thăm nhà ở làng Phú-hòa Bạch-gốc cũ-lao cũ chiến nhưng mỗi cái thơ đều bị xé coi hết. Tôi chẳng hiểu quân nào rết để tiện làm đều đều mà như vậy, nên có lời này nhắc nhở cho quân ấy biết mà ăn năn, đừng làm theo người vô lương tâm nữa. Phạm làm con người thì phải làm sao cho có ích nước lợi nhà, chứ chẳng nên ganh hiềm ghen ghét nên biết việc của người ta làm chi. Những người thế ấy vào hạng nào? Thôi nói ít biết nhiều xin ai đó bỏ đi. N. T. C.

THUDAUMOT Đều đảng bạn an-cướp Mã-dã bị bắt

Bọn an cướp ở Mã đả khuấy phá nhân dân ở một Thudaumot, Biên-hoa, TânUyên, mấy lâu nay, tình một thám bắt hoai mà không trừ hết được, vì còn người đầu dân, thời bọn nó còn hoai.

Bọn thám bắt, tuần trước, một người lính thám tử về cho ông có Hennequin hay rằng bọn an cướp do tên Chinh làm đầu và tên Núi phó dân định đem ấy tới đánh nhà ông phủ họ, ở làng Bền nôm (Biên-hoa) cách Trjơn 10 cây số. Tức tức 6 viên lính kín tay và 6 người lính annam, đi hai xe lên Trjơn đến khu vực đường mà bọn cướp phải đi ngang, xuống xe rồi cho xe chạy xa mà ẩn, còn 12 người chia ra hai phe, núp hai bên bờ đường đợi từ 10 giờ đến 11 giờ, mới thấy một cái xe thô mọ chạy lại. Xe vừa đi ông nhìn thấy tên Núi ở sau và năm đứa Cảnh kéo xuống, có 3 người annam nhảy lại ở Chinh lại, Cảnh sức mạnh lắm, nên vung một cái 4 người té lăn ra ngoài, rồi nó tỉnh chạy vô hàng tre mà thoát thân. Trong lúc đánh với lính, một tay cầm cây súng 2 lòng.

Chinh vừa muốn chạy, bốn năm người lính nhảy nắm lại, và vật nó xuống. Khi ấy nó bóp cò cho súng nổ ra là có 5 quả lính, hai là chọc giận lính để lính bắn chết chứ nó không muốn bị bắt sống. Lính trời Chinh lại và Núi, và 3 tên nữa, là Trần-vân-Thắng, Phan-vân-Thám Trương-vân-Danh. Khi bắt Chinh và Núi, thấy mỗi người đeo một sợi giây nich đạn 72 cái ca-téc! Hai cây súng tốt. Hiện nay bọn mã-dã đã bị bắt hết rồi, còn chờ ngày ra tòa Đại lnh chịu tội.

Anh giết em vì ghen

Bữa 23 Decembre, lối 5 giờ chiều, ở làng Tân-thành-Đông Giadinh có xảy ra vụ anh giết em ruột vì ghen. Chiều 23 Decembre, Nguyễn-vân-Tiêc 30 tuổi có nghiệp nghề, nghề khổ, dể nhà anh ruột là người hiền mà thím. Chiều có sự ghen, Anh em gây lộn nhau, rồi đánh nhau. Chien quơ cái dao tu đâm vào bụng Tia nhiều dao rất nặng. Tia chết tức thì. Ng 71 ta nói rằng buổi sáng hôm, Tin có tin tình với chị đầu là vợ Chinh, nên nay Chinh (tham dịp) nó má giết em.

ẤN-ĐỘ TOÀN QUỐC HỘI NGHỊ

ĐẠI KHAI MẠC

Ấn-Độ quốc bị nước Anh (Hồng Mao) chiếm trị có trên hai thế kỷ. Trong hai thế kỷ qua rồi biết bao điều áp bức và thống khổ. Ở xứ ấy người Anh là chúa, nước Ấn-độ là nô lệ.

Vậy mà ba trăm triệu người đen cần dành lòng chịu làm nô lệ. May thay, từ năm 1919 có ông Gandhi xuất thân lo cho nước. Ông dang chính sách bất cộng tác (1), buộc người Anh phải liên hệ người bản xứ.

May mà có một tí rừ, rồi từ ông Gandhi không chịu bạo động. Hai phen toàn thế quốc dân đều ủng thành khi nghĩ khởi phục nước nhà, ba phen ông không dụng võ lực, bảo cứ giữ lễ ôn hòa. Rồi từ ông đã thành-trị gia mà lại còn là một người triết-lý-giáo, cho nên cuộc hành động của ông không được kết quả như nó nguyên của quốc dân.

Đến sau ông bị Chính phủ Anh bắt tổng giam, mà chủ ngh a của ông quốc dân vẫn thờ luôn. Đến ngày ông ra khỏi lao tù thì ông không vận động như xi a nữa. Có mấy người đi từ nơi ghliệp cho ông.

Công ty chính sách bất cộng tác của ông Gandhi, cũng vì quốc dân Ấn-độ thực tình chúng cự với chính phủ Anh mấy năm trước nên người Anh cuối cùng « chạt » nhưn tình mà để đi người Ấn-độ.

Từ ngày Gandhi khởi nghĩa thì mỗi năm có cuộc toàn quốc đại hội nghị. Kỳ hội nghị lần đầu nhóm tại Nagpur trong tuần tháng chạp năm 1920 có giải một cách hoàn toàn chủ nghĩa bất bạo động 2, và toàn hội đồng đều ủng chính sách bất cộng tác. Kỳ đại hội nghị năm nay đã khai mạc ngày hôm qua là 28 tháng chạp tại thành Calcutta.

Vì sao chúng tôi lại quan tâm đến kỳ hội nghị này? Vì chúng tôi được biết rằng trong chương trình có hiện hai điều rất quan hệ: một là vấn đề giao tiếp với làn bang bị áp bức; hai là vấn đề kiểm phương chảm đánh đố để quốc. Tương khi kỳ hội nghị này những người lãnh tụ đảng quốc dân sẽ thương lượng về bản dự viên Simon.

Độc giả còn nhớ rằng mấy tháng trước Chính-phủ Anh có phái ban ủy viên Simon sang Ấn-độ để cùng người Ấn-độ khảo coi nên dụng chính sách nào mới của lòng quốc dân. Người Ấn-độ lại tẩy chay ban ủy viên Simon đi.

Có lẽ hội đồng kỳ này còn phải kháng bản ủy viên ấy một cách kịch liệt hơn nữa.

Chỉ như vấn đề liên hiệp các tiểu bang ở Ấn-độ, có lẽ hội nghị không bàn đến vì là các bang ấy được quyền tự trị rồi là không bất bình với Chính-phủ Anh.

Đấy chỉ nói đến đại thể tình cảnh nước Ấn-độ, hiện nay vậy. Người Việt ta nên tập tành nghề xa Ngô xa để thấy tâm chu-ện của người mà thực tình lý tư vậy.

TRẦN-VĂN AN

TÁI BỊ. - Kỳ sau sẽ nói về ảnh hưởng của cuộc hội nghị đại hội các tiểu bang bị chiếm trị.

(1) Bất cộng tác là không giúp việc cho Chính-phủ. (2) Kỳ sau sẽ có đăng bài về chủ nghĩa bất bạo động và chương trình chính sách bất cộng tác.

Hiện nay nước ta đầu đầu cũng đều có người nói đến quốc-gia, bàn về hai chữ quốc-gia song chắc rằng một đời anh em chỉ em nói đến quốc-gia mà không hiểu rõ nghĩa chính của chủ-nghĩa quốc-gia.

Muốn hiểu rõ nghĩa chính của chủ-nghĩa quốc-gia, trước phải biết thế nào gọi là quốc-gia? Một quốc-gia hoàn-toàn phải có ba điều cốt-vếu: 1- Nhân-dân. 2- Thổ-dịa. 3- Chủ-quyền.

Theo trong khoa-học chính trị, thì ba điều ấy gọi là ba điều cốt-vếu của quốc-gia. Không có nhân-dân và thổ-dịa vẫn không thành được; nhưng nếu có nhân-dân và thổ-dịa mà không có chủ-quyền cũng không thành được quốc-gia.

Như nước Ấn-độ dân đông đến ba vạn người, đất rộng đến mười tám vạn dặm vuông, mà chủ-quyền do người Anh chiếm cả, thế thì nước Ấn-độ chẳng qua là một thuộc-dịa của nước Anh; cho nên không gọi là quốc-gia được.

Nhưng nếu người Anh-độ lấy lại được chủ quyền ở trong tay người Anh thì Ấn-Độ mới thành được là quốc-gia.

Và lại nếu nhân-dân, thổ-dịa và chủ quyền đều có cả, mà không được định định, cũng vì như đó chơi hát bóng, cái đến kéo quân thì cũng không thành được quốc-gia.

Gọi là ý-nghĩa nhất-định, nghĩa là dân trong một nước không phải theo sự sắp xếp theo Tôn, đất trong một nước không phải tùy ý cắt miếng đất này nhường miếng đất kia, mà phải quyết một nước không thể chia rẽ khi không.

Nhơn-dân, thổ-dịa và chủ-quyền phải có tính-chất nhất-định, mới gọi là một quốc-gia hoàn-toàn. An-Xéc Lo-Ken (Alsace Lorraine) là hai Chân giáp giới nước Đức và nước Pháp, khi đầu thuộc về nước Đức sau bị nước Pháp cướp mất, sau nữa về tay nước Đức, hiện nay lại thuộc về nước Pháp; chủ-quyền thay đổi, thổ-dịa và nhân-dân cũng theo đó mà chuyển-vàn, thì sao gọi là quốc-gia được?

Vậy muốn gọi là quốc gia hoàn toàn và như định thì của phải có thổ địa, nhân dân và chủ quyền ba điều cần nhau.

Nếu ta hiện nay cũng không gọi được là quốc gia. Nam-kỳ và Bắc-kỳ thì thuộc địa Pháp, còn Trung-kỳ tuy còn vua, song chính quyền cũng thuộc về người Pháp.

Tôi kiếm duyệt. Đ.

Nguyễn-Thị QUỐC-HOÀ

Xin đọc lại

Hải Nguyên ủy của ý tưởng công lý, thợ sắp sửa lực mất nhiều, nay định chính lại: lên tòa xin đọc liên tòa. Xưa xin xin đọc cơ sinh. Cho hôm xin đọc ghê gớm. Phục hôm xin đọc phục hình. Mỗi tư thù xin đọc mỗi tư thù. Bất công xin đọc bất công. Cột thù hai hàng thơ 20, số mất 4 chữ em em giết anh.

Nghĩ xuất bản

Như dịp tết tây các công sở, nhà tin, và tòa kiếm duyệt đều nghỉ nên báo xin đình xuất bản ngày thứ ba đầu năm 1929.

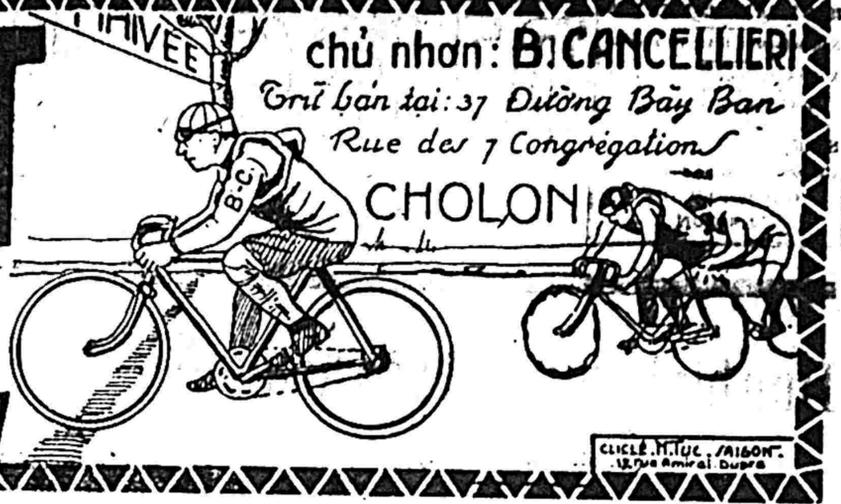
H. N. N.

BECE SPORT

CHỦA CỬA CÁC HIỆU XE ĐUA chế riêng cho người Annam dùng

ĐÔI CHỜ RỒI.

Tiệm bán Hội xoàn FRANCOIS-SU đã dọn lại số 68 góc đường Bd. Bonnard và Filip-pini gần chợ mới Saigon, nơi nhà thương thi ngõ xéo qua, gần nhà ngú Nguyễn-phong-Cảnh (chỗ căn nhà của Đỗ-vân-Mười bán hàng lúc trước).
Sàng điệp khai trương M. FRANCOIS-SU hạ giá hội xoàn rồ rồ nội trong 2 tháng.

Củ là? Củ là? Thưa phải, dấu này của nhà thuốc « NGUYEN-VAN-TRI » ở Mytho, mới làm ra, và tại đó có bán đủ các thứ thuốc tây như máy nhà Đại-được-phòng langsa ở Saigon vậy.
Mà phải thử thiệt không?

Lời rao

Tại nhà thương Gladinh có cần dùng người làm nhà sách số 1. Sau đây là những nhiệm vụ của người này. Ai muốn xin ở hãy đi nơi nhà giấy nhà thương Gladinh.

DUY-TÂN THU-XÁ
CƠ-QUAN TRUYỀN-BÁ CHU-NGHĨA « DUY-TÂN »
Số nhà 32, rue d'Artes, Saigon

- SÁCH MỚI XUẤT BAN
- 1. Cao-dăng Quốc-dân (Phan-bội-Châu) 0,30.
- 2. Luận-ly vấn-đáp (Phan-bội-Châu) 0,15.
- 3. Thần-Tự-do 1, (Ngọc-Sơn và Đoàn-Hiệp) 0,15.
- SÁCH IN GAN XONG
- « Giảng Cách mạng 1 » dày 70 trang giá. 0,50.
- SÁCH ĐUONG IN
- « Giảng Ái-quốc 1 »
- Giá bán sỉ của bán-xả như định như sau này:
- Từ 50 quyển trở lên huơ-bóng 25%.
- Từ 50 quyển trở xuống 20%.
- Từ mua có Mandat nước-phố ở phần bán-xả chịu.
- Mandat và thơ từ do
- M. NGUYEN-TINH-YEN, Duy-Tân Th. Yd.

RÉ THIẾT RÉ! RÉ THIẾT RÉ!

VALISES

Đã kiếu — Bằng da

TRƯ BÀN TẠI HIỆU

Nguyen-van Trân

94-96, Bd Bonnard

SAIGON

TÉLÉPHONE: N° 178

Ecole Nguyễn-vân-Mũi

10, Rue Martin des Faillières en face de la gare de Dakao

Đạy học

- 1. Đánh máy viết (Dactylographe)
- 2. Làm sổ sách thương mại (comptabilité)

Học phí

Học viết bằng máy mỗi tháng... 8500
Học làm sổ sách... 8 000
Học để ba tháng thì thiệp nghệ.

Xin đến bốn trường cũng là viết thơ cho bốn trường mà thương nghệ.

Qui-vi thương-gia

Qui-vi thương-gia và diên chủ ở Saigon, Cholon, Mytho, Thudaumot, Bienhoa cũng mấy tỉnh lân cận.

Vì sao mà mấy ông không thấy lời 70 cho dặt rành, như cái nhà buôn người Langsa vậy?...

Và một hai khi phải bị khách tận lời mà không thấy, là không hay là vậy.

Muốn tranh cho khỏi mấy sự đó thì quý ông hãy chịu tốn lời 30 p. tới 50 p. mỗi tháng, thì sẽ có một người Langsa trước học và trường cao đẳng thương mại ở Paris lãnh bao hết và sắp đặt một cách kỹ lưỡng theo luật thương mại.

Như vậy mỗi tháng thấy rõ ràng lời 10, nơi đầu, xài phí cách nào...

Xin viết thơ hay là đến tại nhà M. Nguyễn-phong-Tân « Paris Modes Tailors » 2 rue Sabourain mà thương nghệ.

Một điệp rất may

Muốn bán 1 miếng vườn tại Phú-Nhuân, đủ các thứ cây trái, mỗi mùa đều có huơ lợi, vườn vào 3 000 thước như ai muốn mua xin đến hỏi Monsieur Tr. Giỏi làm việc cho Mr. Brizon ở đường Richaud số 31, góc đường Masséte Saigon.

Lương-y Quảng Đông

Ông Hà vi-Quang chuyên trị bệnh đau, ho, thổ-huyết, tiểu-huyết, tức-thở, trúng phong, đau bại, hoàn hien và thủy thấp, các chứng Trị bệnh của mắt và các chứng bệnh đơn ba.

Xin đến nước Ông Hà vi-Quang có bằng cấp tốt nghiệp trường chuyên môn Y-học Quảng-dông

Số 7 đường Marchaisse Cholon

Quan hải Tùng thư

Quan Hải Tùng thư có bán những cuốn sách này rất là có lợi, xin anh em mua xem, để gây nền tự trị cho nước nhà.

- 1. Lịch sử nhân loại 0,825
- 2. Thế giới cường quốc thành thử 0,25
- 3. Phái nữ vấn đống 0,20
- 4. Cách trị nước Nhựt 0,17
- 5. Nhà bán 0,25
- 6. Đệ nhị quốc tế vấn đề 0,15
- 7. Trại non 0,10
- 8. Kinh tế học tiểu sử 0,25
- 9. Văn minh Âu Mỹ 0,12
- 10. Văn minh Trung hoa

Tất cả về sau sẽ xuất bản mỗi tháng một cuốn, ai muốn mua hãy mua ngay, xin gửi thơ và tiền cho

Ông Đào dạy-Anh
Quan Hải thư điểm,
Quạt Đổng-bà, Huế

PHUỐC NGUYỄN

Tailleur Modern

N° 14, Amiral Courbet. — Saigon

Tìm tôi may y-phục Tây, Nam, đủ kiểu theo lối kiến thời, thợ cắt thiện-nghệ, thợ may tinh xảo, giá rẻ hơn các tiệm

Xin quý khách đến tiệm tôi, may một bộ mặc thử, mới rõ là lời tôi nơi không ngoa.

PHUỐC-NGUYỄN

Lời rao văn tât

(Petites annonces)

GIÁ TIỀN

- MỘT TUẦN LẺ... 1,50
- HAI TUẦN LẺ... 3,00
- MỘT THÁNG... 4,50
- HAI THÁNG... 7,00

Độc giả muốn gửi rao sự chi thì xin nói rõ tất chừng được 6, 7 hàng chữ trong một cột báo thời.

Cần dùng

Cần dùng một người thiện nghệ vẽ đầu và bó (Hình và sơn-thủy) nhà ở và cơm phần chủ chệu, lương bổng xin gửi thơ thương nghệ riêng. Xin đến nơi M. Lưu-vân-Thinh, Institutteur à Longxuyen.

Kiểm-Thai dit Liêu-Quoi

103 170 Rue d'Arto, Saigon
TÉLÉPHONE 600

Hình-tên-Thai dit Liêu-Quoi có bán đủ 1 phụ tùng xe ngựa, 2 xe kéo, 2 xe đạp, 4 yên cỡi ngựa, 1 Cao su dẹt, 1 ống bơm bánh xe.

Lại cũng có bán các thứ bó cao su, làm mũi xe hơi, bó-bóng, bó-xàn đống may áo nệm xe. Có lãnh lớp mũi và may áo nệm cho xe hơi, đống, đống, các thứ xe.

Giao thiệp khắp xứ giá địch phải chăng.

Sách hữu ích

Nên mua cuốn « Nhật-Dụng 70 Hân » có đủ những nào thức các tờ giấy như là: Bán, cầm, thả, tương-phần, chúc-ngôn cho, lời, tờ hội Bón-tộc, tờ phá hương hơ, văn văn, đặt để phải cách lim, có giải nghĩa luật bộ của người Bón-Quốc; tờ nào làm đủ pháp, tờ nào phải bị hủy.

Giá mỗi cuốn 18 00

AI muốn mua viết thơ cho M. Lê-vân-Giỏi, ở Saigon, 83 đường Pellerin.

Cần dùng một người vô tuyến điện

Xin đến nơi tòa soạn Đ. N. N. Đưa xin phải có giấy chứng chỉ năng.

NHƠN DÂN THÀM SỬ MỘT CHÚ' TRÌNH

Tác-giả: PHAN-ĐÌNH-LONG
Ngã-Nam (Rạch-giã)
« Gửi bạn quyền »
(Tiếp theo)

Việc đó ta đã biết trước khi chưa làm việc cả, hơi nào em nghĩ tới cho một Song không biết ngày nào, họ giết anh em mình đây, đã là quá thiệt giết.

Anh em đang chuyển vận, ngợc-quan ra cho anh em chẳng hay rằng: được xở tội đây, Ngợc-Cơ nói cùng anh rằng thì chết còn thơm danh, để họ hành hải một xác. Ngợc-Cần ngâm rằng: « Mạng này sống sót bao lâu, núi cao thành vắng, biển

sơn hời còn. Ngợc Cơ suy nghĩ đến việc đi đây thì biết ngay rằng: những xở lâu tội nhân, đây là chỗ nước độc, chớ qua là họ cho mình chết về bình hoạn đó thôi, song chết sống thân ta nào ngại, thương cho vợ ta sớm tới bờ, xa chẳng lẽ bỏ, thương cho dân ta bán thân nước lửa, chôn đăm đăm bị, chẳng than rằng: « Sống chết ta xem cần sự thường.

Song lòng càng nghĩ lại càng thương.
Thương người đồng chí ngợc ngợc, thương hận tri âm đoạn đoạn trường.
Thương nước non còn con lũng lũng, thương dân chúng chia nỗi lụn lụn.
Trời cao có thấu hay chăng nhẽ?
Ông nói vậy có kể thiện lương »
Bữa kia Xuân-Huê hay tin chớng dự vào hạng đây đi Lao Bảo, nâng mới an tâm, lo sửa soạn thất nan, lên theo chớng cho trọn đạo.

Trước khi đây hai giờ, chớng ngợc có cho phép tăng được về tiền biệt, nâng tay bung chén rượu dâng lên cho chớng, rồi ngồi âm ơ âm vờ, nói chớng dặng một lời chỉ cả.

Ngợc Cơ thấy vợ đến của Lao đưa rượu, biết ngay nâng đi

tôn bao nhiêu tiền, mới có cái ăn đư biệt như vậy. Sắp ra đi chớng dặn vợ ít điều, rồi bung chén rượu lên vừa đọc thơ rằng: « Vạn-quê giang sơn nặng quá chớng, Ngợc xem thơ sự đứng đứng dưng, M.1 chớng Ngợc Kỳ trông sao xác, Ngợc đăm dưng quan huơ ngợc ngợc, Chờn rượu Bô-Đào' bung bỏ ngợc, Khắc đơn Đà Lý khải tăng tung, Gặp trong cuộc thổ ở ở phủ, Có lúc thêm đây có lúc lung », Khi dứt lời nâng Xuân Huê chỉ có một cái xả mà thôi, chớ không được nói chỉ cả.

Kể đó trông lịnh nổi vang, kên tây trời đặng, trong thành kéo ra một toán binh, vai mang súng tay cầm lưới là, mình mặc áo vàng, chân mang giày trắng,

dầu dật nón dĩa, cổ mang mền xanh, sắp đi hai hàng, kéo ra nghiêm chỉnh lẫm. Theo sau một toán cờ mang gông, tay đeo xừng, mặc quần áo xanh, đầu đội nón lá, đây là bọn nghĩa-sĩ bị đày đọa. Phía sau cũng có một toán lính như trước, và có xen lộn năm mười người Lính-Giã (1) cầm gươm theo sau.

Theo phép võng quân đương kéo ra, không ai được lộn sộn cả, nếu có một người nào chớng tuân lịnh, thì bị tội ngay, nên toán lính đi ra đi, vợ gặp chớng con thấy cha, mà không một ai dám nhìn tới bọn đây cả.

Vừa tới sông Trà-Khúc, lịnh dừng lại đợi đó, nếu tội nhân cũng được ngồi nghỉ cũng, Xuân Huê bước tới gần chớng, lỵ tuôn rơi lãng. Ngợc-Cơ bảo vợ vợ phải về, lo nước đường cha già, dâng theo chỉ dặn biệt.

chàng liền đọc thơ rằng: « Lòng này chơn ngợc đã ai hay, Đốt lại gian sơn lỵ nhỏ đây, Mặt đất La-Thành chớng hơ gót, Chờn trời Cầm-Quốc thiếp chớng tay, Ngàn năm xương thịt chớng chớng, Một gánh cang thương nặng một ngày, Nhân bạn tri-giác ngoài lỵ rệp, Gắng mà lỵ lỵ gấn đư hay. »

(Còn nữa)